

Biologické hodnocení

REVITALIZACE ZELENÉ
INFRASTRUKTURY

NEMOCNICE HAVÍŘOV, p. o.

14. PROSINCE 2023

Vypracoval: ČSOP Salamandr
Za Hážovkou 1819
Rožnov pod Radhoštěm

Biologické hodnocení

Úvod

Biologické posouzení bylo vypracováno pro projektovou žádost 'REVITALIZACE ZELENÉ INFRASTRUKTURY NEMOCNICE HAVÍŘOV, p. o.'. Záměrem je revitalizace zájmového území z hlediska zeleně, to znamená provedení ozdravných zásahů a kácení vybraných dřevin s ohledem na jejich současný stav a budoucí vývoj. Jedná se hlavně o stromy s pořadovými čísly 4, 11, 14, 18, 21, 24, 25, 27, 29, 31, 51, 67, 96. Biologické posouzení se zabývá vlivem těchto zásahů na biodiverzitu a funkce ekosystémů v rámci zájmového území. Terénní šetření proběhlo v měsících březen–říjen 2023. Seznam zjištěných druhů je na konci posouzení.

Charakteristika zájmového území

Zájmové území se nachází v intravilánu města Havířov v areálu Nemocnice Havířov. Nadmořská výška se pohybuje okolo 275 m n. m.

Klimatické podmínky

Klimaticky se zájmové území nachází v oblasti MT10 (QUITT 1971). Převládá zde klima, které je charakterizováno dlouhým létem, léto je teplé a suché až mírně suché, krátké přechodné období s mírným až mírně teplým jarem a mírně teplým podzimem, krátká zima, mírná a suchá, s krátkým trváním sněhové pokrývky. Průměrná roční teplota činí 7–8 °C, roční srážkový úhrn 700 mm (QUITT 1971).

Geomorfologie

Geomorfologicky spadá zájmové území do soustavy Vněkarpatské sníženiny, podsoustavy Severní Vněkarpatské sníženiny, celku Ostravská pánev, podcelku Ostravské plošiny, okrsku Havířovská plošina (DEMEK 1987).

Biogeografie

Podle biogeografického členění (CULEK 1996) spadá území do bioregionu 2.3a Ostravský A. Dle regionálně fyto geografického členění náleží území do fyto geografického okresu 83 Ostravská pánev (SKALICKÝ 1988). Podle mapy Potenciální přirozené vegetace České republiky (NEUHÄUSLOVÁ et al. 2001) je dominantní fytocenózou podmáčená dubová bučina.

Z lokalit soustavy Natura 2000 se v místě záměru žádné Ptačí oblasti (PO) ani Evropsky významné lokality (EVL) nevyskytují. Totéž platí pro zvláště chráněná území.

Nejcennější část z hlediska biodiverzity se nachází mezi oddělením psychiatrie a infekčním oddělením. Jedná se o souvislou výsadbu již vzrostlých stromů s keřovou podsadbou, která nepřímo navazuje na velkou zalesněnou oblast na severovýchodě. Tato část byla v roce 2011 doplněna plošnými výsadbami keřů a stromů.

Výsledky

V následující části jsou uvedeny přehledy vybraných zjištěných druhů, rozdělených do zájmových skupin. Jsou uvedeny pouze ty druhy, které mají nebo mohou mít k zájmovému území konkrétní vztah (zjištěné anebo potenciální stanoviště pro rozmnožování, zimování, potravní stanoviště, tahová zastávka). Ostatní druhy, pro které je území netypické a jejichž výskyt lze charakterizovat jako náhodný nebo ojedinělý (vyskytují se v jiných typech prostředí), nejsou uváděny.

Rostliny

Bylinné patro je relativně chudé, většina plochy je udržována pravidelným kosením. Na lokalitě záměru nebyly zjištěny druhy chráněné zákonem podle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., rovněž nebyly zjištěny druhy Červeného seznamu cévnatých rostlin České republiky (GRULICH & CHOBOT 2017).

Problémem v řešeném území je šířící se *Reynoutria japonica* v některých keřových skupinách.

V případě všech dřevin se jedná o výsadby. Keřové patro je pestré a vytvářejí ho zejména výsadby soliterních křovin a skupin křovin. Většina druhů je zastoupena jen jednotlivě.

Rovněž stromová skladba je druhově bohatá, nicméně zcela dominuje lípa velkolistá *Tilia platyphyllos*, dále lípa srdčitá *Tilia cordata* a dub letní *Quercus robur*.

Bezobratlí

Saproxylické druhy jsou druhy vázané svým vývojem a výskytem na dřevo v různém stádiu rozpadu, na stromy, včetně dutin, druhy vyvíjející se pod kůrou, ve dřevě nebo ležících kmenech stromů a keřů. Úbytkem zeleně v krajině, zvláště starých stromů, se mnoho těchto druhů, často se speciálními nároky, stalo vzácnými a je nutno považovat je za ohrožené.

Z pohledu brouků nebyly identifikovány významné dřeviny, respektive zásahy, kde by bylo účelné omezovat navržená opatření. Ošetření se týká v rámci dotčených skupin porostů jen jednotlivých dřevin se zachováním dalších perspektivních dřevin na lokalitě. Navíc se jedná pouze o omezenou formu ošetření bez výraznějšího vlivu na stanoviště saproxylických brouků, tj. zejména dutiny ve stromech.

Průzkum dřevin v řešeném území a nejbližším okolí zahrnuje běžně se vyskytující druhy. Žádný z druhů vázaný přímo na řešené dřeviny není zvláště chráněný ani vyloženě vzácný.

Obratlovci

Dále je uveden přehled významných druhů obratlovců zjištěných v prostoru uvažovaného záměru a jeho širšího okolí. Posouzení je pak zaměřeno zejména na ohrožené, případně zvláště chráněné anebo regionálně významné druhy. Uváděny jsou pouze druhy, které mají pro lokalitu jako takovou význam z pohledu jejího posuzování, případně by bylo možné uvažovat o nějaké formě jejich dotčení ze strany uvažovaného záměru. Mezi druhy, které nejsou blíže řešeny, typicky patří vzácnější migrující druhy, kde najdeme i vzácné a zvláště chráněné druhy.

Závěr

Přehled zjištěných druhů rostlin a živočichů je uveden na konci posouzení. Z obratlovců s vazbou na dotčené dřeviny byly zjištěny pouze běžné druhy ptáků stavějící si otevřená hnízda a některé běžné druhy vázané na dutiny ve stromech. U řady druhů je výskyt náhodný nebo souvisí s potravní aktivitou, která však není výhradně vázána na toto území a nebude negativně dotčena předmětným záměrem. Podobně nebyl průzkumem saproxylických brouků zjištěn výskyt druhů zvláště chráněných dle Vyhl.

395/1992 Sb. s vazbou na ošetřované dřeviny. I přesto se jedná ve většině případů o přírodně kvalitní stromy, potenciálně vhodné pro výskyt řady saproxylických druhů brouků. Jejich význam bude stoupat s jejich stářím. V rámci okrajových částí parku by bylo vhodné ponechat na zemi ležící solitérní kmen lípy pro podporu saproxylických brouků. Na základě výše uvedených zjištění lze konstatovat, že je postačující doporučení provést kácení a ošetření dřevin v době vegetačního klidu omezeného do 15. 3. kalendářního roku, přičemž v případě stromů s dutinami je za nejvhodnější považováno období září a října. Případné kácení křovin je postačující omezit na dobu mimo hnízdění ptáků (mimo 1. 4.–31. 7. kalendářního roku). Jinak lze ošetření i kácení dřevin provádět i mimo tyto termíny za předpokladu, že bude provedeno bezprostřední ohledání dřevin před zásahem odborným biologem, který ověří nepřítomnost živočichů a hnízd či úkrytů. Likvidace porostů *Reynoutria japonica* by měla proběhnout po dvojím postřiku totálním herbicidem s následným vykopáním rostlin i s kořeny a odvozem celé hmoty na skládku. Obecně pak je vhodné dodržení ochrany stávajících dřevin proti poškození při stavebních činnostech a zemních pracích dle ČSN 83 9061 – Technologie vegetačních úprav v krajině.

Použitá literatura:

- ANONYMUS (2023): Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky. - (© AOPK 2023).
- AOPK ČR, Kolbek J. et al. (1999): Pole síťového mapování – pole síťového mapování – úroveň základního pole, 1. řádu, 2. řádu, 3. řádu; pole síťového mapování flory vygenerované dle: KOLBEK, J.; MLADÝ, F.; ASPÖK H., ASPÖK U. & HÖLZEL H. (1980). Die Neuropteren Europas I., II. 495pp., 355pp., Goecke et Evers, Krefeld.
- CULEK M. /ed./ (1996): Biogeografické členění České republiky. - Praha.
- DEMEK J. ed. (1987): Hory a nížiny. Zeměpisný lexikon ČSR. Academia, Praha
- GRULICH V. & CHOBOT K. (eds.) 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178
- HEJDA R., FARKAČ J. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí (Red List of threatened species of the Czech Republic. Invertebrates). Příroda, Praha, 36: 1–612
- HŮRKA K. 2005: Brouci České a Slovenské republiky. Beetles of the Czech and Slovak Republics. CHOBOT K. & NĚMEC M. (eds.) 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. – Příroda, Praha, 34:1–182.
- CHYTRÝ M., KUČERA T. & KOČÍ M. (2010): Katalog biotopů České republiky. - Praha. JAVOREK V. (1947). Klíč k určování brouků ČSR. 654pp., Prombenger, Zlín
- KRATOCHVÍL J. (ed.) (1959). Klíč zvířeny ČSR III. 871pp., ČSAV, Praha.
- KRATOCHVÍL J., (ed.) (1957). Klíč zvířeny ČSR II. 604pp., ČSAV, Praha.
- KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. & ŠTĚPÁNEK J. [eds.] (2002): Klíč ke květeně České republiky. – Academia, Praha
- NEUHÄUSLOVÁ Z. et al. (2001): Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. – Academia Praha, 341 pp.
- NOVÁK I. & SPITZER K. (1982). Ohrožený svět hmyzu. 140pp., Academia, Praha
- QUITT E. (1971): Klimatické oblasti Československa. Stud. Geogr., Brno, 16: 1–73.
- SEJÁK J. & DEJMAL I. (eds.) (2003). Hodnocení a oceňování biotopů ČR. 428pp., Český ekologický ústav, Praha.
- SKALICKÝ V. (1988): Regionálně fyto geografické členění. – In: Hejný S. et Slavík B. [eds.], Květena České socialistické republiky 1: 103–121. – Academia, Praha.

ŠŤASTNÝ K., BEJČEK V. & HUDEC K. (2006): Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České Republice 2001–2003. Aventinum, Praha. 463 p.

VYHLÁŠKA MŽP ČR č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

ZAHRADNÍK P. (2017): Seznam brouků (Coleoptera) České republiky a Slovenska, Lesnická práce, 544 pp.

ZÁKON ČNR ČR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Zjištěné druhy rostlin, živočichů a hub:

Rostliny

<i>Achillea millefolium</i>	řebříček obecný
<i>Alopecurus pratensis</i>	psárka luční
<i>Anemone nemorosa</i>	sasanka hajní
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	tomka vonná
<i>Bellis perennis</i>	sedmikráska chudobka
<i>Calamagrostis epigejos</i>	třtina křovištní
<i>Dactylis glomerata</i>	srha laločnatá
<i>Festuca rubra</i>	kostřava červená
<i>Glechoma hederacea</i>	popenec obecný
<i>Poa pratensis</i>	lipnice luční
<i>Plantago lanceolata</i>	jitrocel kopinatý
<i>Potentilla reptans</i>	mochna plazivá
<i>Primula elatior</i>	prvosenka vyšší
<i>Ranunculus acer</i>	pryskyřník prudký
<i>Taraxacum officinale</i>	smetanka lékařská

Invazivní rostliny

<i>Reynoutria japonica</i>	křídlatka
----------------------------	-----------

Dřeviny – keře

<i>Cornus alba</i>	svída bílá
<i>Corylus avellana</i>	líška obecná
<i>Corylus maxima 'Purpurea'</i>	líška největší
<i>Euonymus europaeus</i>	brslen evropský
<i>Forsythia intermedia</i>	zlatice prostřední
<i>Juniperus communis</i>	jalovec obecný
<i>Juniperus horizontalis</i>	jalovec polehlý
<i>Philadelphus coronarius</i>	pustoryl věncový
<i>Physocarpus opulifolius</i>	tavola kalinolistá
<i>Picea pungens</i>	smrk pichlavý
<i>Potentilla fruticosa</i>	mochna křovitá
<i>Rosa multiflora</i>	růže mnohokvětá
<i>Rosa rugosa</i>	růže svraskalá
<i>Rubus caesius</i>	ostružiník ježiník
<i>Salix caprea</i>	vrba jíva
<i>Sambucus nigra</i>	bez černý
<i>Spiraea x vanhouttei</i>	tavolník van Houtteův
<i>Taxus baccata</i>	tis červený
<i>Thuja occidentalis</i>	zerav západní
<i>Viburnum rhytidophyllum</i>	kalina vrásčitolistá

Dřeviny – stromy

<i>Abies alba</i>	jedle bělokorá
<i>Acer ginnala</i>	javor amurský
<i>Acer negundo</i>	javor jasanolistý
<i>Acer platanoides</i>	javor mleč
<i>Acer pseudoplatanus</i>	javor klen
<i>Aesculus hippocastanum</i>	jírovec koňský
<i>Betula pendula</i>	bříza bělokorá
<i>Carpinus betulus</i>	habr obecný
<i>Catalpa bignonioides</i>	katalpa trubačovitá
<i>Crataegus monogyna</i>	hloh jednosemenný
<i>Fagus sylvatica</i>	buk lesní
<i>Fraxinus excelsior</i>	jasan ztepilý
<i>Larix decidua</i>	modřín opadavý
<i>Picea abies</i>	smrk ztepilý
<i>Picea omorica</i>	smrk Pančičův
<i>Pinus sylvestris</i>	borovice lesní
<i>Prunus avium</i>	třešeň ptačí
<i>Prunus serrulata</i>	sakura ozdobná
<i>Robinia pseudoacacia</i>	trnovník akát
<i>Sorbus aria</i>	jeřáb muk
<i>Quercus robur</i>	dub letní
<i>Quercus rubra</i>	dub červený
<i>Tilia cordata</i>	lípa srdčitá
<i>Tilia platyphyllos</i>	lípa velkolistá

Živočichové

<i>Anthaxia nitidula</i>	krasec lesknavý
<i>Cantharis rustica</i>	páteříček lesní
<i>Coccinella septempunctata</i>	slunéčko sedmitečné
<i>Moliorchus minor</i>	tesařík polokrový
<i>Pyrrhocoris apterus</i>	ruměnice pospolná
<i>Roeseliana roeselii</i>	kobylka luční
<i>Stenostola dubia</i>	
<i>Stictoleptura rubra</i>	tesařík obecný
<i>Carduelis chloris</i>	zvonek zelený
<i>Columba palumbus</i>	holub hřivnáč
<i>Dendrocopos major</i>	strakapoud velký
<i>Erithacus rubecula</i>	červenka obecná
<i>Falco tinnunculus</i>	poštolka obecná
<i>Fringilla coelebs</i>	pěnkava obecná
<i>Parus major</i>	sýkora koňadra
<i>Parus palustris</i>	sýkora babka
<i>Picus viridis</i>	žluna zelená
<i>Streptopelia decaocto</i>	hrdlička zahradní
<i>Turdus merula</i>	kos černý

Turdus philomelos

drozd zpěvný

Lepus europaeus

zajíc polní

Phasianus colchicus

bažant obecný

  ČSOP SALAMANDR
Za Házovkou 1819
756 61 Rožnov p.R.
IČ: 70238723

V Rožnově pod Radhoštěm 14. 12. 2023

Vojtěch Bajer, předseda